

Izabela Mirkowska

Sząbruk, gm. Gietrzwałd, woj.
olsztyńskie, St. I, AZP 25-60/6

Informator Archeologiczny : badania 24, 53

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Sząbruk, gm. Gietrzwałd
woj. olsztyńskie
St. I AZP 25-60/6**

Muzeum Warmii i Mazur
w Olsztynie

Badania prowadziła mgr Izabela Mirkowska. Finansowała Akademia Rolniczo-Techniczna, Wydział Geodezji i Fotogrametrii w Olsztynie. Pierwszy sezon badań. Osiedle obronne z wczesnej epoki żelaza (wczesny, środkowy ok. lateński), wczesne średniowiecze, ślady osadnictwa neolitycznego i późnośredniowiecznego.

Celem tych badań było poznanie budowy i charakteru osiedla obronnego niszczonego przez orkę i erozję wód deszczowych.

Stanowisko to położone jest na cyplu dawnej wyspy obecnie półwyspu wchodzącego w Jez. Wulpińskie w niewielkiej odległości oddzielającej pld-zach. brzeg cypla z położonym po drugiej stronie Kręskiem.

Na niszczonej partii stanowiska założono dwa wykopy.

Wykop 1 został założony na płn. skraju wyniesienia i jego plateau o wym. 2 m na 20 m z odchyleniem 18 stopni od kierunku północy na zachód. W wykopie natrafiono na cztery obiekty interpretowane jako paleniska oraz fr. pallsady. Obiekty oznaczone numerami 1, 2, 4 można uznać za paleniska, natomiast obiekt 3 nasuwa wątpliwości co do pełnionej funkcji, czy to ślady paleniska czy może ślady konstrukcji mieszkalnej. Wątpliwości te wynikają z zawartości zaciemnienia. Były tam zarówno węgielki drzewne, frg. ceramiki, krzemienie, frg. kości zwierzęcych, ale też duże frg. polepy, ślady może po palkach i słupie. Wąski pas szarej gleby biegnącej ukośnie w wykopie interpretowano jako ślad pallsady o szerokości ok. 37-45 cm i do głębokości ok. 95 cm od powierzchni wykopu. Eksplorowane warstwy dostarczyły zabytki wstępnie datowane na wczesny, środkowy okres lateński, ok. wczesnośredniowieczny oraz ślady osadnictwa neolitycznego.

Wykop 2 usytuowano poniżej wykopu 1 w największym obniżeniu niszczonej partii stanowiska o wym. 5 m na 5 m.

W wykopie odkryto ogromne ilości rozrzuconego materiału ceramicznego zawartego w eksplorowanej warstwie ornej, która dochodziła do gł. 20-30 cm od powierzchni wykopu. Poniżej do gł. ok. 50-60 cm zalegał już torf i gytia jeziorna. Zabytki pochodzące z wykopu, który można by nazwać śmietnikiem, a były to fr. naczyń, frg. kości zwierzęcych, fr. polepy, przęślik gliniany, krzemienie oraz masa muszlelek można wstępnie datować na wczesny, środkowy okres lateński i ok. wczesnośredniowieczny.

Na podstawie dotychczasowych wyników badań osiedle obronne można datować wstępnie na wczesną epokę żelaza — wczesny, środkowy okres lateński — kultury kurhanów zachodnio-bałtyjskich, okres wczesnośredniowieczny kultury pruskiej oraz ślady osadnictwa neolitycznego i późnośredniowiecznego.

Stanowisko to wymaga dalszych prac badawczych.

Warkalki — Surajny, gm. Młakowo woj. olsztyńskie St. I patrz okres halsztacki

Warszkowo, gm. Sławno, woj. słupskie St. 27 patrz okres rzymski

**Warszkowo, gm. Sławno woj.
słupskie St. 30 AZP 11-
26/57**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii w Poznaniu

Badania prowadził dr Włodzimierz Rączkowski. Finansował WKZ w Słupsku. Pierwszy sezon badań. Osada ludności kultury łużyckiej/pomorskiej oraz z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko jest zlokalizowane w południowej części wsi Warszkowo, ok. 100 m od drogi Warszkowo — Warszkowo Kolonia. Pod względem geomorfologicznym jest to wysoki brzeg doliny rzeki Wieprzy.

Badania prowadzone były w ramach programu studiów nad osadnictwem pradziejowym w dolinie Wieprzy. Celem badań było określenie dokładnej chronologii osady z okresu wpływów rzymskich oraz jej relacji z osadami Warszkowo stan. 26 i 27 oraz cmentarzyskiem ludności kultury oksywijskiej — Warszkowo stan. 4.

Zbadano obszar o powierzchni 275 m² i zarejestrowano 31 obiektów. 5 z nich to obiekty o nieokreślonej przynależności kulturowej, prawdopodobnie pochodzenia naturalnego. Z osadą ludności kultury łużyckiej/pomorskiej jest związanych 20 obiektów, w tym paleniska (2), grób jamowy ?(1), jamy postupowe (14) oraz obiekty o funkcji nieokreślonej (3). Z osadą z okresu wpływów rzymskich jest związanych 6 odkrytych obiektów, w tym 1 palenisko oraz 5 jam postupowych. Stanowisko jest silnie niszczone w skutek intensywnych prac polowych.

Materiały znajdują się czasowo w Instytucie Prahistorii UAM.

Prace będą kontynuowane.